

[Johs. Christiansen.]

fejl, når de gør deres besiddelse af påtale retten til en afgørende faktor for disciplinens opretholdelse. De synes at overse, at ikke alene den enkelte soldat, men befolkningen i bred almindelighed som regel vil være mest tilbøjelig til at anlægge en helt anden vurdering, nemlig denne: mon en juridisk sagkyndig nu alligevel ikke ville se nok så objektivt på sagen? Den militære chef er jo dog på en måde part i sagen.

Dette anføres ikke for i nogen henseende at drage vore militære chefers retfærdighed eller retssans i tvivl, men udelukkende for at påpege forholdene, som de nu engang er, og herudfra stille spørgsmålet: når befalingsmænd og chefer har det i deres hånd at kunne anvende advarsler, irettesættelser og forskellige disciplinarmidler arbitrært, mon det så ikke ville være det bedste for alle parter, også for chefsmyndighederne, at lægge påtaleretten hos auditøren på samme måde, som man for længst har lagt strafafgørelsen hos de civile dommere? En svaghed i ordningen viser sig i øvrigt derved, at rettergangscheferne undertiden er utilbøjelige til, uanset enighed med auditøren om en afgørelse, at træffe en bestemmelse, der går imod, hvad underordnede chefer, kompagnichefer og bataljonschefer, der også er udstyret med arbitrær straffemyndighed, måtte have bestemt, idet det ud fra en disciplinær betragtning kan forekomme rettergangschefen betænkeligt at desavouere sine underordnede befalingsmænd. Yderligere kan man ikke helt frigøre sig fra den opfattelse, at der er en tendens til at betragte befalingsmænds forseelser med mildere øjne end værnepligtiges, og vel særlig meniges, tilsvarende forseelser. Dette har sin naturlige forklaring deri, at rettergangschefen, der selv er befalingsmand, som påtalemyndighed, når talen er om at tiltale befalingsmænd, ofte vil føle, at han tilsidesætter hensynet til kollegial optræden.

Jeg må i denne forbindelse måske have lov til at stille den højtærede forsvarsminister det konkrete spørgsmål, om der fra ministeriets side er taget standpunkt i sagen angående premierløjtnant Jonasson ved 2. artilleriregiment, som har pryglet tre menige i et lukket rum. Skønt sagen stadig verserer mod ham, meddeles det

ikke desto mindre, at premierløjtnant Jonasson nu forretter tjeneste igen, ganske vist ikke i geledet. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han har noget imod at fremsætte en udtalelse til belysning ikke blot af dette specielle forhold, men også af dette spørgsmål i mere bred almindelighed. Jeg kunne forme mit spørgsmål på den måde: hvad gør man normalt ved befalingsmænd, der er blevet straffet? Får de efter straffens udståelse uden videre lov til at fortsætte med deres geledarbejde?

Dernæst vil jeg gerne på grundlag af et par henvendelser, jeg i de senere dage har fået udefra, bede ministeren — jeg tror, det går an i forbindelse med det foreliggende lovforslag — fremsætte en orienterende udtalelse om, hvilken jurisdiktion den danske FN-styrke i Ægypten er underkastet. Der har bredt sig nogen tvivlrådighed med hensyn til dette spørgsmål.

Den anden del af det foreliggende lovforslag har en tendens, som jeg hilser med tilfredshed, og som jeg i øvrigt meget gerne ser ført endnu et par skridt videre. Det tænker jeg vi kan tale nærmere om i udvalget. Det er navnlig med hensyn til de faste friheder, men i høj grad også med hensyn til de bestemmelser, der nu fastslår, at de ikke faste friheder — såsom nattegn, lørdag-søndagsorlov o. lign. — ikke er at betragte som gunstbevisninger over for mandskabet. Dette hilser jeg med stor tilfredshed.

Hvad de faste friheder angår, er der først den såkaldte befalede orlov. Den har navnlig relevans til de tre store kirkelige højtider, men kan også komme i betragtning ved visse andre lejligheder. Disse er dog ikke nærmere fastsat eller nævnt i forslaget. Jeg vil tilslige min medvirken til, at disse andre lejligheder indtræffer lidt hyppigere, end det i almindelighed vistnok er tilfældet. Jeg tror ikke, det vil skade uddannelsen, tværtimod. Jeg vil i denne forbindelse navnlig henlede opmærksomheden på FN-dagen. Det er ikke nogen kirkelig mindedag, men det er dog en dag af så vældig betydning for den ganske menneskehed, at den faktisk burde ophøjes til en slags international helligdag, og der er i hvert fald så intime forbindelsestråde imellem alt det, De Forenede Nationer står for, og enkelt-